

Liikenne 12 -suunnitelma ja sen vaikutukset Oulun seudulle

Kommenttipuheenvuoro maakunnan näkökulmasta

Markus Erkkilä

Suunnittelujohtaja

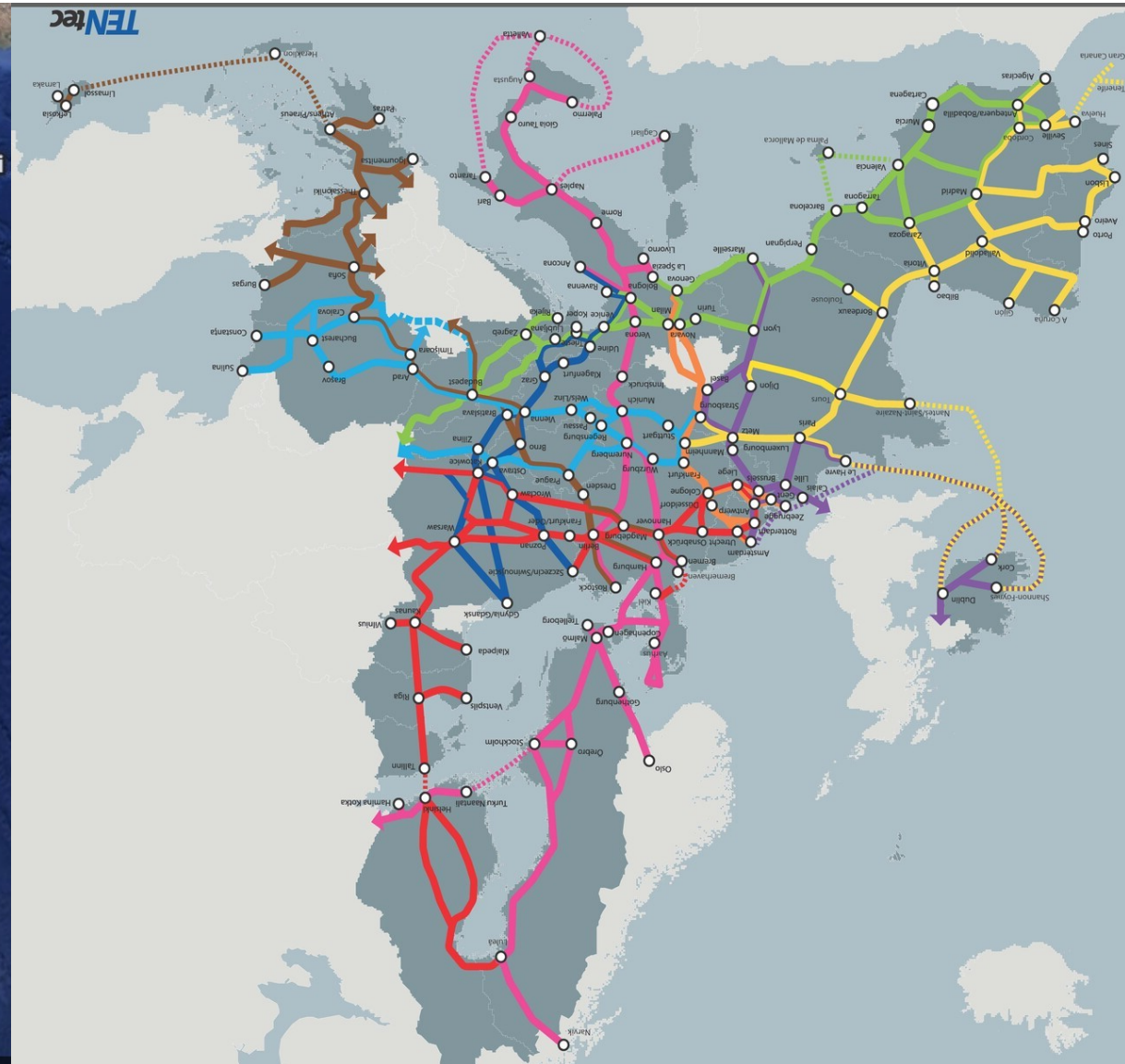
 @MarkusErkkila

Pohjoisen tulevaisuuskatsauksen nostot

- **Hallitusten välinen yhteistyö (Ruotsi-Suomi-Norja)**
- **Saavutettavuus, turvallisuus ja huoltovarmuus kokonaisuutena**
- **Kestäviä kasvuinvestointeja**
- **Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen**

Ministeriöiden tulevaisuuskaatsauksesta

- Liikenne- ja viestintäministeriö:
  - Kriittisimmän tavaraliikenteen osalta arviointia **meriliikenteelle vaihtoehtoisten reittien parantamiseksi ja kuljetusten tehostamiseksi** tulee jatkaa. Erityisesti olisi tarkasteltava yhteyksiä pohjoisessa Ruotsiin ja sieltä edelleen Norjan satamiin. Lisäksi tulee tarkastella muita mahdollisia raideyhteyksiä naapurimaihin tai Itämerelle. Kyse on kuitenkin merkittäviä investointeja vaativista pitkän aikavälin hankkeista, joita tulisi arvioida ensisijaisesti kannattavuuden näkökulmasta. Käytännön haasteena on Suomen raideleveys, joka on kytkenyt Suomen perinteisesti Venäjän ja Aasian suuntaan. **Myös tieliikenteen toimivuus Ruotsiin ja Norjaan tulee varmistaa.** Kansainvälisten yhteyksien pitkäjänteinen kehittäminen tapahtuu tietopohjaisesti osana valtakunnallista 12-vuotista liikennejärjestelmäsuunnittelua (Liikenne 12).

Muuten hyvä mutta rahat, hankkeet ja suunnitelmat puuttuvat

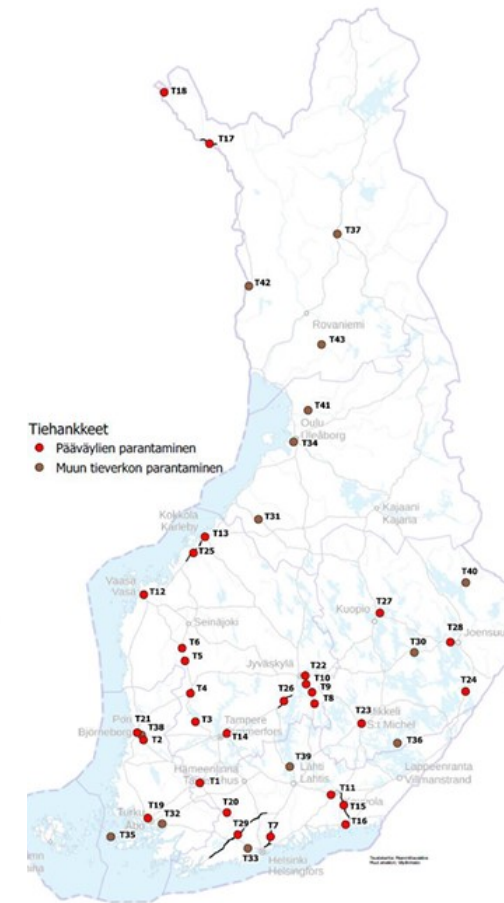
Pohjois-Pohjanmaan liitto moittii väyläverkon investointiohjelman – "Ohjelma jättää huomioimatta pohjoisen Suomen sekä koko Suomen huoltovarmuuden"

- Ohjelmaluonnos on valmisteltu ennen Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainaan ja sitä seuranneita pakotteita. Täysin muuttunutta toimintaympäristöä ei ole luonnoksessa voitu ottaa huomioon. Pohjois-Suomen logistinen asema on muuttunut oleellisesti kansainvälisesti ja suhteessa muuhun Eurooppaan, Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunnossa todetaan.

Kaleva 5.5.2022

Kuva 4. Investointiohjelman sisältyvät rataverkon kehittämishankkeet.

Investointiohjelman sisältyvät maantieverkon kehittämishankkeet.

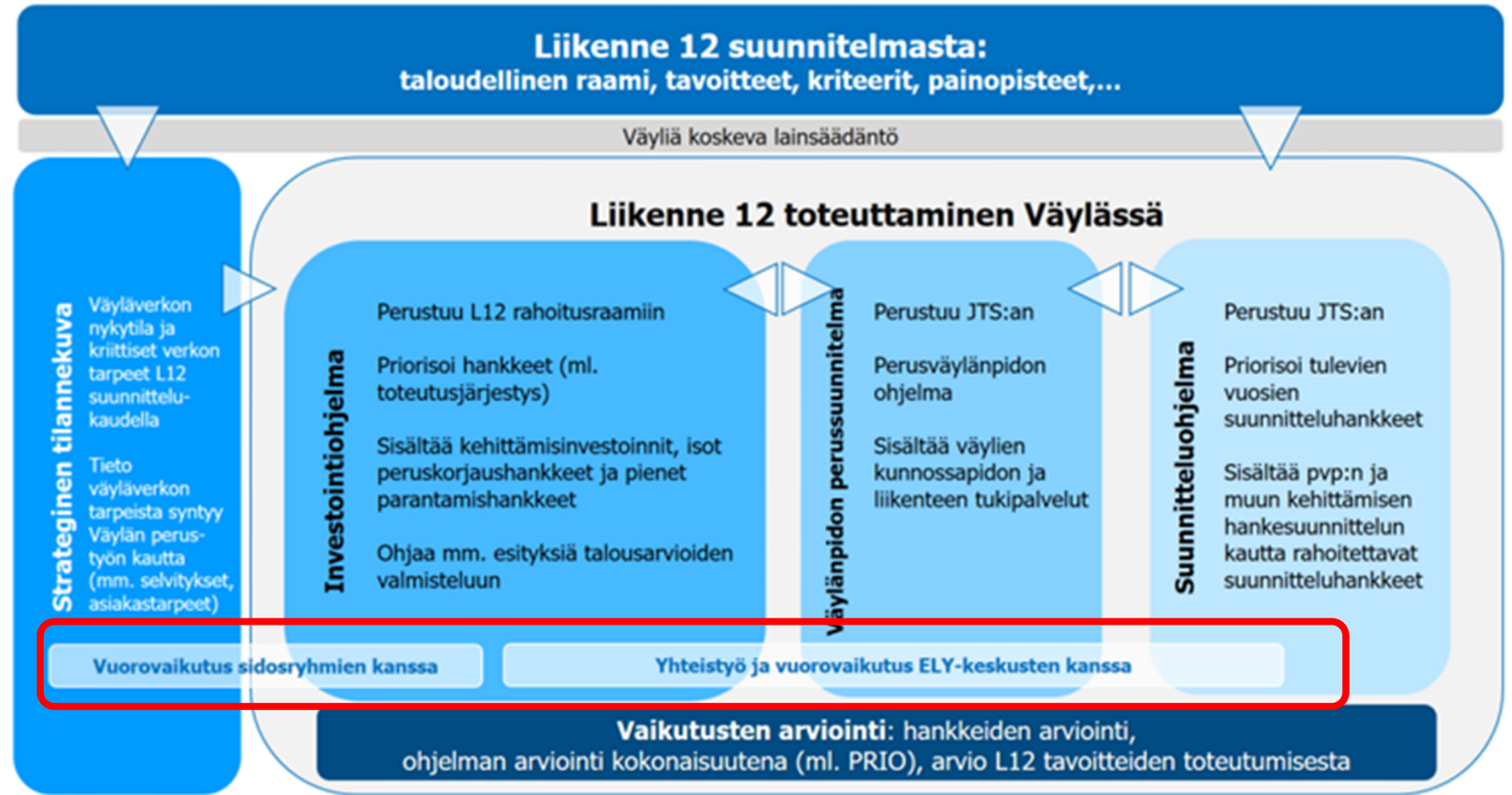

Kuva 8. Investointiohjelman sisältyvät vesiväylähankkeet.

Alueet vahvemmin mukaan työhön

Alueilla paljon annettavaa:

- ✓ Maankäytön ja liikenteen kytkös
- ✓ Alueellinen LJS suunnittelu
- ✓ Strategiset tavoitteet ja valinnat
- ✓ Tulevaisuusnäky
- ✓ Näkymä investoinneista

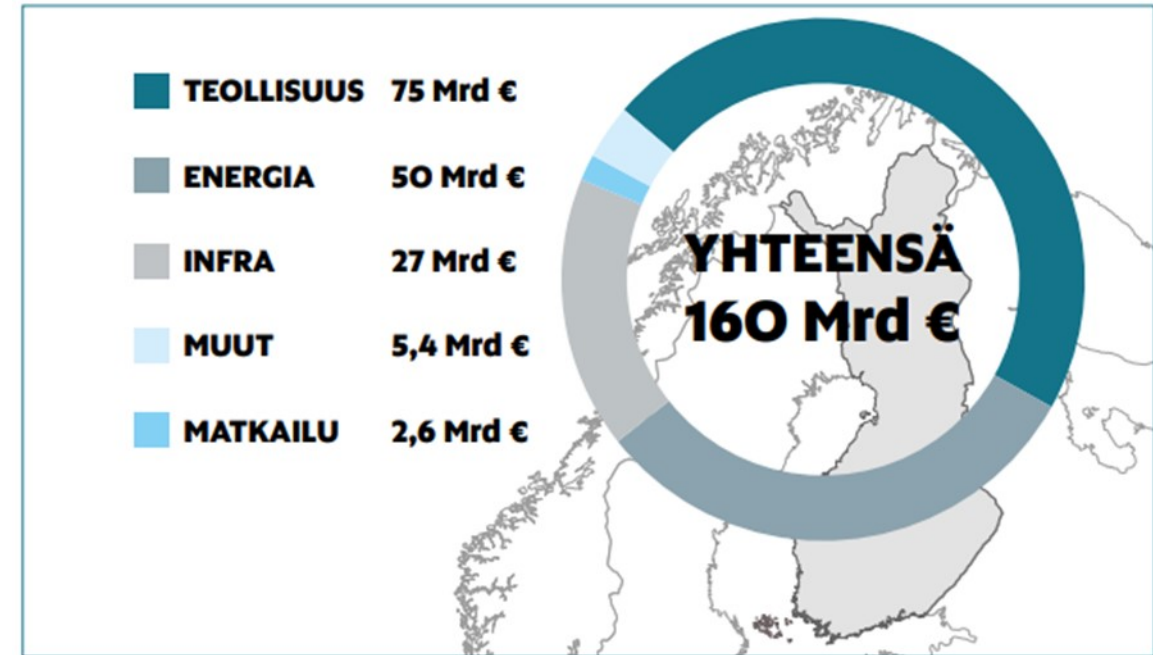

Kuva 1. Väyläviraston ohjelmat osana Liikenne 12 –suunnitelman toimeenpanoa.

Puhutaanko tunneista vai tonneista?

Pääradan volyymit ylivertaisia

- Vihanti-Ylivieska välillä enemmän matkustajavirtaa kuin Helsinki-Turku välillä
- Tavaraliikenteen kuljetukset erittäin merkittäviä pohjoisilla rataosilla
- Nelostien kansallisen merkityksen tunnistaminen ja priorisointi
  - Elintarvikkeet, polttoneste, lääkejakelu...
  - Täyttää TEN-T –kriteerit alle 40 % osuudelta
- Henkilöliikennepainotteisen puhunnan rinnalle tarvitaan keskustelua tuotteiden ja raaka-aineiden liikkumisesta
  - Pohjoisen investointipotentiali
  - Teollisuuden tuotantolinjat alkavat yksityisteiltä
- Oulun merkitys solmuna ja yhteydet maailmalle
- Huoltovarmuus ja puolustus
  - Arktiset yhteydet ja rajat ylittävä yhteistyö
  - Itämeri-riippuvuus ja sen ehkäisy
  - Komission esitys eurooppalaisesta raideleveydestä, LVM selvitys raideleveydestä

Investoinnit Pohjois-Suomessa, Pohjois-Ruotsissa ja Pohjois-Norjassa vuoteen 2030. Lähde: Lapin kauppakamari

Suunnitelma hyvä, toteutus hapuilee

- Parlamentaarinen, yli hallituskausien ulottuva valmistelu
- Tavoitteet, visio, tietopohjan laajentaminen (Liikenneverkon strateginen tilannekuva, fossiilittoman liikenteen tiekartta...)
- Liikenteen rahoituksen tarkastelu
- Sopimuksellisen yhteistyön kehittäminen
- Kytkeä eurooppalaiseen liikennepolitiikkaan (TEN-T) ja sitä toteuttavien rahoitusvälineiden (CEF) parempi hyödyntäminen
- Strategisten valintojen ja pohjoisten investointien näkymättömyys
- Rahoitus suhteissa tavoitteisiin, heikko pitäytyminen rahoituskehyksissä

Pohjoisia evästyksiä seuraavalle kierrokselle

Toimintaympäristön muutoksiin vastaaminen

Liikenne 12 -ohjelman kriteereiden perusteiden uudelleentarkastelu huoltovarmuuden,-sotilaallisen liikkuvuuden ja suurhankkeiden investointien näkökulmasta

Suunnitelmavalmiuden nopea parantaminen

Sitoutuminen eurooppalaiseen liikennepolitiikkaan osoitetaan toteuttamalla kunnianhimoisesti TEN-T –ydinverkkokäytävien hankkeita ja kytkeytymällä niihin

Seuraavassa LJS12-suunnitelmassa ja sitä toteuttavassa Väylän investointiohjelmassa osoitetaan ydinverkkokäytävien toteuttamiseen oma kehys

Tienpidon rahoituksen turvaaminen huomioiden myös alempiasteinen tieverkko

Digitalisaation huomioiminen, vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluverkostot

Hallitusohjelmatavoitteet: Pohjoinen saavutettavuus ja portti länteen

- Sitoutuminen kansainväliseen liikennepolitiikkaan osoitetaan toteuttamalla TEN-T -ydinverkon pohjoisia liikennehankkeita Verkkojen Eurooppa -rahoitusvälinettä hyödyntäen. TEN-T -ydinverkon toteutukseen osoitetaan kehys valtion väyläverkon investointiohjelmassa.
- Maayhteyksien kehittäminen länteen ja kytkeytyminen Ruotsin ja Norjan tie- ja raideverkkoon. Päärataa kehitetään kokonaisuudessaan, pohjoisessa rakennetaan puuttuva kaksoisraideosuus Liminka-Oulu. Raideyhteyden kehittäminen pohjoiseen huomioiden komission esitys eurooppalaiseen raidelevyteen siirtymisestä.
- Pohjoisten pääväylien kehittäminen tavoitteellisesti: lin ohituksen toteutus valtatiellä 4. Valtatien 4 ja valtatie 8 risteysalueen toteutus ja osuudet Haurukylä-Haaransilta (vt4) sekä Limingan kohta (vt8).
- Pääväylien liikenteen sujuvoittaminen ja ennakoitavuus
- Elinkeinoelämän investointeja ja toimintaedellytyksiä tukevat parantamishankkeet (NordFuel Haapavesi, vt8 ohituskaistat ja yhteydet satamiin).
- Tienpidon rahoitustason korottaminen huomioiden alkutuotannon, huoltovarmuuden ja teollisuuden tarpeet myös alemman asteen tieverkolla.
- Valtio kehittää vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluverkkoa painopisteenään raskaan liikenteen tarpeet sekä alueellinen tuotanto.
- Oulun kehittäminen pohjoisen liikenteen ja logistiikan solmukohtana. Lähijunaliikenteen käynnistäminen ja valtion osallistuminen asemakeskuksen investointikokonaisuuteen.
- Oulun lentoasemaa kehitetään Skandinavian alueellisen lentoliikenteen solmukohtana. Alueellisen lentoasemaverkoston kehittämistä tehdään tulevaisuuden lentoliikenteeseen valmistautuen ja huomioiden puolustusvoimien erilaiset tulevaisuuden tarpeet.
- Hallitus huomioi talvimerenkulun tarpeet ja satamien merkityksen kilpailukyvyssä. Oulun satamaa kehitetään TEN-T ydinverkon satamaksi.

Kiitos!

@MarkusErkkila

